

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2013. január–február

A tartalomból

- 1 Makrogazdasági és pénzügyi folyamatok
- 2 Ágazati teljesítmények
- 2 Társadalmi és jövedelmi folyamatok

Makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

- Az euróövezet pénzügyi-gazdasági problémái ellenére a Nemzetközi Valutaalap legfrissebb előrejelzése szerint a **globális gazdaság** növekedése 2013-ban kismértékben gyorsulni fog: a 2012. évi 3,2%-os emelkedést követően 2013-ban 3,3% lesz a bővülés mértéke.
- 2013 első három hónapjában a hazai **gazdasági szereplők konjunktúrávárakozása** 2012 második feléhez képest kevésbé volt pesszimista. Az Európai Bizottság által publikált gazdasági hangulat index (Economic Sentiment Indicator) értéke 2013 januárjában az elmúlt több mint egy évben a legmagasabb volt.
- A 2012 utolsó negyedében mért csökkenést követően hazánk **külkereskedelmi termékgorgalmának euróértéke** 2013 január–februárjában – az első becslés szerint – az exportban 1,5, az importban 2,5%-kal növekedett az előző év azonos időszakához képest. A bővülés az export 4,3 és az import 5,2%-os januári növekedésének következménye, ugyanis februárban a behozatal euróértéke stagnált, a kivitel esetében pedig 1,2%-os csökkenés következett be.
- A **külkereskedelmi mérleg** az év első két hónapjában 989 millió euró aktívumot mutatott, 111 millió euróval kevesebbet, mint 2012 január–februárjában. Az export 2013. januári **forintárszintje** 2,3, az importé pedig 3,9%-kal csökkent az előző év azonos hónapjához képest, így a **cserearány** 1,7%-kal javult. Az év első hónapjában nemzeti valutánk árfolyama a főbb devizákhoz képest 4,9%-kal erősödött, ezen belül az euróhoz mérten 4,5, a dollárhoz képest pedig 7,2%-os volt a felértékelődés mértéke.
- 2013 első negyedében az államháztartás központi alrendszerének** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **hiánya** – a Nemzetgazdasági Minisztérium előzetes adatai alapján – 494 milliárd forint volt, ami az egyenleg 24 milliárd forintos javulását jelenti az egy évvel korábbihoz képest. Az államháztartás 3464 milliárd forintot kitevő bevétele 8,3%-kal magasabb volt az egy évvel korábbinál, a 3957 milliárd forintra teljesülő kiadása pedig 6,5%-kal haladta meg a 2012. első negyedévit. Az alrendszerek közül a központi költségvetés egyenlege 34 milliárd forinttal romlott, s a hiány 589 milliárd forintot tett ki. Az elkülönített állami pénzalapok egyenlege szintén kedvezőtlenül változott, a 32 milliárd forintot kitevő szufficit 11 milliárd forinttal kevesebb az egy évvel ezelőttinél. A társadalombiztosítási alapok egyenlegében ezzel szemben javulás következett be, ennek mértéke 68 milliárd forint volt, a mérleg többlete pedig 63 milliárd forintot tett ki.
- 2012-ben** a legnagyobb nemzetgazdaságok többségében, az Egyesült Államokban, Kínában, Indiában és Japánban nőtt a teljesítmény, ugyanakkor – a dél-európai országok miatt – az Európai Unió gazdasága recesszióba került.

- A konjunktúrát alakító belső és külső tényezők egyaránt kedvezőtlenül alakultak, melyek hatására a magyar gazdaság 2012 elején csökkenésbe fordult, és **hazánk bruttó hazai terméke** 2012-ben 1,7%-kal mérséklődött az előző évhez képest. A teljesítményváltozás uniós összehasonlításában a rangsor utolsó harmadában helyezkedünk el.
- A **felhasználási oldalról** – az exportpiacok gyengélkedése ellenére – a hazai gazdaság teljesítményére továbbra is pozitív hatással van a külkereskedelem. A belső kereslet ugyanakkor – a mérséklődő fogyasztás és az alacsony beruházási aktivitás miatt – 2012-ben nem támogatta a gazdasági növekedést.
- A **termelési oldalon** a nemzetgazdasági ágak többségében volumen-csökkenés következett be. Az árutermelő ágazatok teljesítménye 4,3, a szolgáltató ágazatoké 0,5%-kal csökkent 2012-ben. Kedvezőtlenül hatott a gazdasági folyamatokra az uniós gazdaság recesszióba süllyedése, a csökkenő belföldi felhasználás, valamint az aszály. Növekedés mindössze az információ és kommunikáció területén, valamint a közigazgatásban következett be.
- 2012-ben a kormányzati szektor** – eredményszemléletben számított – **hiánya** 593 milliárd forint volt, a bruttó hazai termék 2,1%-a. 2011-ben a szektort 4,3%-os többlet jellemezte, összefüggésben a GDP közel 10%-át kitevő magán-nyugdíjpénztári vagyon átvételével. A túlzott hiány-eljárásról (EDP) szóló jogszabály szerint a 2012. évi hiány 532 milliárd forint volt, ami a GDP 1,9%-át jelentette. A kormányzati szektor év végi adóssága (22 381 milliárd forint) a GDP 79,2%-ának felelt meg.
- A Magyar Nemzeti Bank előzetes adatai szerint a **folyó fizetési mérleg a 2012. évet** 1605 millió eurós többlettel zárta, ami a mérleg 797 millió eurós javulását jelenti az egy évvel korábbihoz képest. A folyó fizetési mérleg részmérlegei közül az áruforgalom egyenlege mintegy 680 millió euróval javult, s az év során 4,1 milliárd eurós többlet keletkezett. A reálgazdasági tranzakciók másik csoportja, a szolgáltatások esetében is kedvezőbbé vált a mérleg, a 3,4 milliárd eurós aktívum 235 millió euróval haladta meg a 2011. évit. A csoporton belül az idegenforgalmi szolgáltatások nemzetközi cseréjében 3,8 milliárd eurós bevétel, illetve 2,2 milliárd eurós többlet alakult ki. A jövedelemmozgások egyenlege 6,4 milliárd eurós hiányt mutat, 130 millió euróval többlet, mint 2011 során. Az ide tartozó tételek közül a legnagyobb értékű, 4,6 milliárd eurós nettó jövedelemkiáramlás a közvetlen tőkebefektetésekhez kapcsolódik, a mérleg romlása azonban a portfólióbefektetésekhez kötődő jövedelemmozgások következménye. A viszonytalan folyó átutalások esetében 500 millió eurós többlet keletkezett 2012-ben, ami a rész mérleg 14 millió eurós javulását jelenti az egy évvel ezelőttihez viszonyítva. A tőke mérleg és a folyó fizetési mérleg együttes egyenlegeként kialakuló – úgynevezett felülről számított – **külfölddel szembeni finanszírozási képesség** 4,3 milliárd eurót tett ki 2012 során, 1,1 milliárd euróval többlet az egy évvel korábbinál. A folyó fizetési mérlegben, valamint a tőke mérlegben elszámolt **EU-transzferek** együttes egyenlege 4,1 milliárd eurós többletet mutat, ami 317 millió euróval meghaladja a 2011. évit.
- A Magyar Nemzeti Bank adatai szerint **2012 végén** a nemzetgazdaság bruttó, a közvetlen tőkebefektetéseken belüli egyéb tőke nélküli **külföldi adósságállománya** 94,5 milliárd euró volt, a nettó adósságállomány pedig 42,4 milliárd eurót tett ki. Egy év alatt a bruttó adósságállomány 7,8, a nettó pedig 4,7%-kal csökkent. A bruttó adósságállomány csökke-

nése nagyobb részben a magánszektorban végbement folyamatokkal, kisebb részben pedig az államháztartás és MNB együttesen számított adósságállományának mérséklődésével magyarázható. A nettó adósságállomány csökkenése kizárólag a magánszektorban tulajdonítható, amelynek 23,6 milliárd eurós adóssága 5,7 milliárd euróval kevesebb az egy évvel korábbinál, az államháztartás és az MNB esetében viszont növekedés figyelhető meg.

Ágazati teljesítmények

- Az **ipari termelés bruttó kibocsátása** 2013. februárban – a romló külső konjunkturális feltételek mellett – a kiigazított adatok szerint 5,4, a munkanaphatással kiigazított adatok szerint 1,1%-kal csökkent az egy évvel korábbiakhoz képest. A termelés csökkenésében többek között a híradás-technikai berendezések és az elektronikus fogyasztási cikkek iránti kereslet visszaesése, valamint a tavalyinál enyhébb februári időjárás miatti kisebb fűtésigény is szerepet játszott. A szezonálisan és munkanaphatással kiigazított ipari termelés volumene februárban 0,3%-kal haladta meg az előző havit.
- **Január–februárban** az ipari termelés volumene 3,4%-kal volt alacsonyabb, mint 2012 azonos időszakában, az értékesítés volumene a külpia-cokra 0,3%-kal nagyobb, belföldre 6,4%-kal kisebb volt.
- Az első két hónapban az ipar mindhárom nemzetgazdasági ágában csökkent a bruttó kibocsátás: a feldolgozóipar volumene 3,0, az energiaszek-toré 10,7, a kis súlyú bányászaté pedig 20,4%-kal. A feldolgozóipari alágak közül ötben emelkedett a termelés volumene az első két hónapban az egy évvel korábbihoz képest. Az ipar legnagyobb súlyú alágában, a járműgyártásban 10,1%-kal nőtt a termelés volumene, ami továbbra is elsősorban a közúti gépjármű gyártása szakágazat termelésbővülésének köszönhető. A közepes súlyú vegyi anyag, termék gyártása alágban 13,8%-os volumennövekedés volt. A kis súlyú egyéb feldolgozóipari termelés pedig 8,8%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. A feldolgozóipari alágak többségében azonban a termelés volumene nem érte el az egy évvel korábbi szintet, közülük a feldolgozóiparban második legnagyobb súlyú számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása 18%-kal esett vissza. A harmadik legnagyobb alág, a termelésből több mint egytizeddel részesedő élelmiszeripar termelési volumene pedig 1,4%-kal csökkent. A közepes súlyú alágak közül a kocszgyártás, kőolaj-feldolgozásban volt a legnagyobb visszaesés (14,3%).
- A legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásoknál gyakorlatilag ugyanannyian dolgoztak, mint egy évvel korábban (+0,1%), így a termelés csökkenésével az egy alkalmazásban állóra jutó ipari termelés 3,8%-kal csökkent.
- Februárban az új rendelések volumene 9,3%-kal volt alacsonyabb a tizenkét hónappal korábbinál, az exportrendelések 1,4, a belföldi megrendelések jelentős, 44%-os visszaesése következtében. Február végén az összes rendelésállomány azonban egy korábbi, nagyobb exportmegrendelésnek köszönhetően 30%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.
- Az **ipari termelői árak** idén január–februárban gyakorlatilag az előző év azonos időszakának szintjén maradtak. A hazai értékesítés árai 0,2%-kal emelkedtek, míg a külpia-ci értékesítés árai átlagosan 0,3%-kal mérséklődtek.
- Az **építőipari termelés volumene** februárban 7,2%-kal nőtt, amihez az alacsony előző évi bázis mellett a kedvező februári időjárás is hozzájárult. (Figyelembe kell ugyanakkor venni, hogy az építőiparban januárban és februárban egy átlagos hónap termelésének mintegy 60%-át állítják csak elő.) Január–februárban a termelés volumene 1,6%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Ezen belül mindkét építményfőcsoport termelési volumene nőtt: az épületek építése 1,8, az egyéb építményeké 0,9%-kal.
- Január–februárban 8,5%-kal kisebb volumenű **új építőipari szerződés**t kötöttek, mint tavaly ilyenkor. Az új szerződéskötések volumene mindkét építményfőcsoportban csökkent, az épületek építésére 9,0, az egyéb építményekre 8,1%-kal kevesebb új szerződést kötöttek. A február végi

szerződésállomány 18%-kal volt magasabb, mint egy évvel korábban, ami az alacsony bázison túl, korábbi, a közlekedési infrastruktúra fejlesztésére és közműépítésre kötött nagy értékű szerződések következménye. Az épületek szerződésállománya 11%-kal csökkent, ugyanakkor az egyéb építményeké 31%-kal magasabb volt, mint tavaly február végén.

- A **szolgáltató ágazatok közül a kiskereskedelmi forgalom** volumene **2013. január–februárban** 2,5%-kal maradt el az előző év azonos időszakától. (A naptárhatástól megtisztított adatok 1,8%-os mérséklődést mutatnak.) Februárban az előző hónaphoz viszonyítva a szezonálisan és naptárhatástól megtisztított index ugyanakkor kismértékű bővülést jelez (0,2%).
- 2013 első két hónapjában az **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem** eladásai 2,7%-kal csökkentek, ezen belül a forgalom jelentős hányadát lebonyolító vegyes termékkörű üzletek (hiper- és szupermarketek, vegyesboltok) 2,6, az élelmiszer-, ital- és dohányáruszakboltoké pedig 3,3%-kal maradt el az előző év azonos időszakától. A **nem élelmiszertermékek** eladásai – a tavalyi év eleji emelkedés után – idén január–februárban 2,1%-kal csökkentek. A tevékenységcsoporton belül a legnagyobb mértékben az összeforgalom több mint negyedét adó bútort-, műszakicikk-üzletek eladásai estek vissza (8,5%), de a szintén jelentős részesedésű könyv-, számítástechnika- és egyébiparcikk-kiskereskedelem volumene is mérséklődött (2,7%). Az iparcikk jellegű vegyes kiskereskedelem eladásai 4,9%-kal csökkentek, miközben a textil-, ruházati és lábbeli-, valamint a gyógyszer-, gyógyászatitermék-, illatszer-üzletekben 1% körüli mértékben növekedett a forgalom. Az üzemanyag-kiskereskedelem eladásai 2,6%-kal maradtak el az előző év azonos időszakától.
- A kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-kiskereskedelem** eladásai – a 2012. év eleji bővülés után – idén január–februárban 1,1%-kal csökkentek az előző év azonos időszakához képest.
- 2013 első két hónapjában a **kereskedelmi szálláshelyeken** 818 ezer vendég 1 millió 954 ezer vendégéjszakát töltött el. A vendégek száma 5,5, a vendégéjszakáké 3,2%-kal emelkedett 2012 azonos időszakához képest. Mind a külföldi-, mind a belföldi vendég-forgalom élénkült, bár a külföldiek esetén nagyobb mértékben. A belföldi vendégek száma 3,5, vendégéjszakák száma 1,6%-kal nőtt. Ugyanakkor a 7,7%-kal több külföldi vendég 4,7%-kal több vendégéjszakát töltött el a szálláshelyeken. A vendégforgalom közel kilenctizedét fogadó szállodák némileg az átlag feletti növekedést regisztráltak. A szállodák szobakihasználtsága 35,0%-os volt, 1,2 százalékponttal magasabb, mint a megelőző év első két hónapjában. A szálláshelyek bruttó árbevétele 30 milliárd forintot tett ki, folyó áron 2,6%-kal többet, mint 2012 január–februárjában, miközben a szálláshelyszolgáltatás és vendéglátás árnövekedése – a nemzetgazdasági átlagot meghaladó, – 3,6%-os volt. A bruttó árbevétel felét kitevő szállásdíj-bevételek 3,3%-kal növekedtek, ami teljes egészében a belföldiektől származó bevételek bővülésének köszönhető. 2013 februárjában Széchenyi Pihenőkártyát 1419 egység fogadott el, és január–február időszakban 1,3 milliárd forint értékben fizettek ezzel a fizetőszközzel vendégek.

Társadalmi és Jövedelmi folyamatok

- Az alapvető **népmozgalmi mutatók** szerint **2013 első két hónapjában** kevesebb születés és halálozás jellemezte hazánkat az egy évvel korábbinál.
- Az előzetes adatok szerint **2013 január–februárban** 14 050 **gyermek született**, 5,2%-kal (770 fővel) kevesebb, mint egy évvel korábban, a születési arányszám pedig 0,3 ezrelékponttal, 8,8 ezrelékre csökkent. Az **elhunytak** 21 615 fős száma 1309 fővel elmaradt az előző év azonos időszakától. A halálozási arányszám 13,5 ezrelék volt, szemben a 2012. január–februári 14,1 ezrelékkal. A **csecsemőhalálozások** aránya egy év alatt 4,8 ezrelékről 4,6 ezrelékre mérséklődött.
- A **természetes fogyás** üteme – a halálozások születéseknél nagyobb mértékű csökkenése miatt – valamelyest lassult. A fogyás mértéke 7565 fő volt, 539 fővel kevesebb az egy évvel ezelőttinél.

- **2012. december–2013. februárban** – a 15–64 éves korcsoportba tartozó népességben belül – 3 millió 786 ezren dolgoztak, 25 ezer fővel többen, mint egy évvel korábban, a **foglalkoztatási arány** pedig 0,7 százalékponttal, 56,5%-ra emelkedett. A foglalkoztatott férfiak és nők száma egyaránt bővült (13, illetve 12 ezer fővel), foglalkoztatási arányuk 61,7 és 51,5% volt. Egyaránt a foglalkoztatottsági arány csekély növekedése jellemezte a – munkaerőpiacon kis létszámban jelen lévő – 15–24 éves fiatalokat (19,0%), a legjobb munkavállalási korú 25–54 éveseket (73,4%) és az 55–64 éveseket (36,7%).
- A **munkanélküliek** 501 ezer fős **száma** – szintén a 15–64 évesek körében – kissé (5 ezer fővel) meghaladta a 2011. december–2012. februárját. A **munkanélküliségi ráta** 11,7%-os értéke megegyezett az egy évvel korábbival. A nők körében mérséklődött, a férfiak esetében nőtt a munkanélküliség, előbbiek munkanélküliségi rátája 11,1, utóbbiaké 12,2% volt. Kissé emelkedő munkanélküliség jellemezte a 15–24 éves fiatalokat és a 25–54 éveseket, az 55–64 évesek körében viszont mérséklődés következett be. A munkanélküliek 45,6%-a legalább egy éve keres állást, a munkanélküliség átlagos időtartama 17,4 hónapról 15,7 hónapra mérséklődött.
- **2013. január–február** időszakában a nemzetgazdaságban a – legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél – a teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos havi **bruttó keresete** 223 100 forint, ennek **nettó** összege 146 100 forint volt. A bruttó átlagkereset 2,6, a családi adókedvezmény figyelembevételével számított nettó átlagkereset pedig 3,9%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A vállalkozásoknál dolgozók nettó 150 300 forintot, a közfoglalkoztatottak nélküli közszférában 139 200 forintot kerestek. A nettó átlagkereset a versenyszférában 3,6, a költségvetés területén 3,8%-kal nőtt. A nonprofit szektorban alkalmazásban állók nettó keresete átlagosan 132 700 forint volt, 4,6%-kal magasabb a 2012. január–februárinál.
- A költségvetési szférában és a nonprofit szervezeteknél a foglalkoztatottak érintett körének – az adó- és járulékváltozások ellentételezése céljából – a keresetbe nem tartozó havi **kompenzációt** fizetnek. Ezen a címen a költségvetési szférában dolgozók havonta átlagosan bruttó 10 000, a nonprofit szervezeteknél 9 700 forint juttatást kaptak.
- A **fogyasztói árak** emelkedésének üteme tovább lassult: **január–márciusban** 2,9%-kal nőttek az árak az előző év azonos időszakához képest. Az ütem lassulásához az év eleji rezsicsökkentés nagymértékben hozzájárult.
- Az első negyedévben a legnagyobb mértékben a szeszes italok, dohányárak drágultak (13,2%) az előző év azonos időszakához képest, elsősorban a jövedékiadó-emelés következtében. Az élelmiszerárak is átlag felett – de az egy évvel korábbinál kisebb ütemben – emelkedtek (4,4%), ezen belül a húsfélék 7% körüli mértékben, a liszt 15%-kal, a burgonya 74%-kal drágult, miközben a cukor fogyasztói ára 6,5%-kal mérséklődött. Szintén átlagon felül növekedett a szolgáltatások ára (3,5%), míg az egyéb cikkek, üzemanyagok áremelkedésének üteme a 2012. január–márciusi 8,6%-ról 1,8%-ra lassult. A járműüzemanyagok fogyasztói ára – az előző évi magas bázishoz képest – csak kismértékben emelkedett (0,3%). A ruházati cikkek árszínvonala megegyezett az előző év azonos időszakkal, miközben tartós fogyasztási cikkekhez továbbra is kevesebbet jutunk hozzá, mint az előző évben. A 2012. I. negyedévi 7,1%-os áremelkedés után a legnagyobb mértékben a háztartási energia fogyasztói ára esett vissza az első negyedévben (4,5%), ami elsősorban az év eleji rezsicsökkentés következménye. Ezen belül a távfűtésért 9,9, a vezetékes gázért 5,6, az elektromos energiáért pedig 5,9%-kal kellett kevesebbet fizetni.

1. tábla

Összefoglaló adatok

(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2013. január–február

Megnevezés	2012	2013.		
		január	február	január–február
Ipari indexek				
termelés	98,3	98,6	94,6	96,6
értékesítés belföldre	96,1	100,2	87,4	93,6
értékesítés exportra	99,3	102,8	97,9	100,3
létszám	97,9	100,1	100,1	100,1
termelékenység	100,4	98,2	94,4	96,2
Építőipari termelés indexe	94,1	95,9	107,2	101,6
Mezőgazdasági értékesítés indexe	102,3	89,5	100,7	94,7
Kiskereskedelmi forgalom indexe	97,9	97,4	97,7	97,5
Behozatal értéke, millió euró	73 267	6 149 ^R	5 896	12 045
értékindexe	100,5	105,2	99,9	102,5
Kivitel értéke, millió euró	80 090	6 465	6 569	13 034
értékindexe	100,1	104,3	98,8	101,5
Árindexek				
ipari termelői árak	104,3	99,1	100,8	99,9
ipari belföldi értékesítési árak	105,3	99,8	100,6	100,2
mezőgazdasági termelői árak	115,4	118,1	117,0	117,8
behozatali forintárak	104,2	96,1
kiviteli forintárak	102,9	97,7
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 674	2 574	2 567	2 570
index	99,4	99,4	98,2	98,8
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	11,0	11,7 ^{b)}
Bruttó átlagkereset, ezer forint	223,0	223,8	222,4	223,1
nominális index	104,6	102,5	102,7	102,6
Nettó átlagkereset, ezer forint	144,0	146,6	145,6	146,1
nominális index	102,0	103,9	104,0	103,9

a) A 15–64 éves népességben belül.

b) 2012. december–2013. február.

^R Revidált adat.**2.) 2013. január–március**

Megnevezés	2012	2013.		
		január–február	március	január–március
Fogyasztóiár-index	105,7	103,2	102,2	102,9
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege, milliárd forint	-607	-339	-154	-494
Ebből:				
központi költségvetés	-620	-451	-138	-589
társadalombiztosítási alapok	-118	62	1	63

További információk, adatok (linkek):[Táblák](#)www.ksh.hu**Elérhetőségek:**

Tájékoztatási főosztály, Elemző osztály

Freid Mónika főosztályvezető-helyettes

Monika.Freid@ksh.hu, Telefon: (+36-1) 345-1296[Információs szolgálat](#), Telefon: (+36-1) 345-6789